

**De Vlinderstichting  
te Wageningen**

## **Jaarrekening 2017**



# **Bestuursverslag**

# I. Verslag van het bestuur

## Bescherming werkt!

Voor u ligt de Jaarrekening over 2017 van De Vlinderstichting. Daarin leggen wij verantwoording af over de verkrijging en de besteding van de middelen zoals die in 2017 tot onze beschikking stonden. Met een gezonde financiële balans en een team van deskundige en betrokken medewerkers, die zich vol inzetten voor onze doelstelling, hebben wij een sterke basis voor ons werk.

Vlinders en libellen zijn een onlosmakelijk onderdeel van de natuur. De Vlinderstichting vindt dat ze daarom overall waar ze thuishoren ook daadwerkelijk te vinden moeten zijn. Zij fungeren als indicatoren voor een gezonde leefomgeving: wanneer het goed gaat met de kenmerkende vlinders en libellen, is de biotoop gezond. Met onze kennis willen wij iedereen ondersteunen die aan de realisatie van een natuur vol vlinders en libellen kan bijdragen.

De basis van ons werk is ons wetenschappelijk onderzoek. Al meer dan 25 jaar houdt De Vlinderstichting door de landelijke meetprogramma's Vlinders en Libellen de trends in het voorkomen van deze soorten in Nederland nauwlettend in de gaten. Dit doen wij in opdracht van het ministerie van LNV, samen met het CBS, in het kader van het Netwerk Ecologische Monitoring. Daardoor weten we dat het helaas nog altijd slecht gaat met veel vlindersoorten in ons land. Sinds het begin van de vorige eeuw zijn 17 van de 70 soorten dagvlinders uit ons land verdwenen, met nog eens 30 soorten dreigt hetzelfde te gebeuren. Gelukkig hebben we kunnen constateren dat de achteruitgang van de totale vlinderpopulatie inmiddels is gestopt: het aantal soorten waarmee het goed gaat is ongeveer even groot als het aantal dat nog steeds verder achteruitgaat. Met name met bedreigde vlinders in natuurgebieden gaat het iets beter, in het agrarisch gebied echter nog niet. Er is dus hoop: een beter beheer helpt. In ons werk richten wij ons, naast wetenschappelijk onderzoek en monitoring, op educatie en bewustwording, kennisvergroting en advisering over beheer. Wij werken aan een goede leefomgeving voor 'onze' soorten in natuurgebieden, maar ook in bermen, oevers en dijken ('Infranatuur'), het boerenland, het stedelijk gebied en particuliere tuinen. Iedereen kan helpen door bij inrichting en beheer rekening te houden met wat vlinders en libellen nodig hebben.

Wij zijn trots en blij dat wij gesteund worden door onze trouwe donateurs (+/- 5.500), vrijwilligers en volgers op sociale media (+/- 50.000), dat fondsen als Prins Bernhard Cultuurfonds, Uyttenboogaart Eliazenstichting en Stichting Dioraphte ons steunen met projectbijdragen en dat tientallen opdrachtgevers en partners hun vertrouwen aan ons geven in de projecten die wij uitvoeren. Het grootste gedeelte van onze baten - meer dan 85% - is projectgebonden en moet jaarlijks geworven worden. Dit brengt onzekerheid en risico's met zich mee. De ervaring van de afgelopen decennia is echter dat het ons telkens lukt om deze middelen te werven.

De Vlinderstichting heeft een stevige financiële basis. Ook in 2017 hebben we veel eigen middelen kunnen investeren in voor ons doel belangrijke projecten. De Continuïteitsreserve is op orde - vastgesteld op de helft van de jaarlijkse kosten - en daarnaast is er nog ruimte voor de inzet van eigen middelen voor investeringen en beschermingsprojecten. Aanvullend daarop hebben we in 2017 weer nadrukkelijk ingezet op het aantrekken van externe middelen voor de uitvoering van projecten. Hoe meer instanties, bedrijven, fondsen en mensen bijdragen aan ons werk, hoe meer wij uiteindelijk kunnen bereiken.

Jaarlijks verzoeken wij onze donateurs een extra gift te doen voor een specifiek project. In 2017 hebben wij extra bijdragen gekregen voor verbetering van het leefgebied voor het gentiaanblauwtje in de Kampina in Noord-Brabant, waarin wij samen met Natuurmonumenten en vrijwilligers beheerwerk hebben gedaan voor de bescherming van deze zeer bedreigde vlinders.

Aan het eind van deze jaarrekening is de controleverklaring van Alfa Registeraccountants uit Nijkerk opgenomen.

Wageningen, 26 mei 2018

Titia M. Wolterbeek

directeur/bestuurder

## II. Verslag van de Raad van Toezicht

De Vlinderstichting kent een statutair directeur/bestuurder die verantwoording verschuldigd is aan de Raad van Toezicht. Deze ziet o.a. toe op:

- vaststelling van de begroting, de jaarrekening en het jaarverslag
- vaststelling en wijziging van de voor enig jaar of reeks van jaren opgestelde beleidsplannen.

De raad heeft hiertoe vier reguliere momenten:

- de voorjaarsvergadering waarin vaak een actueel onderwerp wordt uitgediept
- de meivergadering waarin de jaarrekening van het afgesloten jaar kan worden goedgekeurd
- de najaarsvergadering waarin het zesmaandsoverzicht wordt toegelicht
- en ten slotte een vergadering in november waarin het negenmaandsoverzicht wordt toegelicht en de begroting voor het aankomend jaar voor ligt.

In alle vergaderingen is het bestuur, het MT en de financieel administrateur aanwezig en geeft aan de raad een toelichting op actuele ontwikkelingen en inzicht in de orderportefeuille. Daarnaast vindt jaarlijks een gesprek plaats tussen de raad en de Medewerkersraad, zodat raadsleden ook signalen kunnen krijgen vanuit de medewerkers zelf.

In 2017 hebben deze vergaderingen achtereenvolgens plaatsgevonden op 21 maart, 30 mei, 12 september en 14 december. Van elke vergadering wordt een verslag opgesteld dat in de volgende vergadering door de raadsleden - na eventuele wijzigingen - wordt goedgekeurd. De jaarrekening over 2016 is in de vergadering van 30 mei goedgekeurd en de begroting voor 2018 is in de vergadering van 14 december vastgesteld.

Daarnaast is er jaarlijks een andere activiteit waar de raadsleden, het bestuur, het MT en de financieel administrateur ruimte hebben voor onderlinge uitwisseling. In 2017 is hiertoe op 28 juni een bezoek gebracht aan het Weerterbos, waar het spiegeldikkopje en de kleine ijsvogelvlinder zich dankzij de enorme inzet van vrijwillige 'vlinderwachten' flink hebben kunnen uitbreiden.

De zittingstermijn voor raadsleden is 3 jaar, met de mogelijkheid voor verlenging van nogmaals 3 jaar. In 2017 heeft Harry Boeschoten afscheid genomen en zijn Gerdo van Grootheest en Marc de Wit toetreden tot de raad; de laatste heeft tevens het voorzitterschap op zich genomen. Bij de samenstelling van de raad zoeken we bewust naar een verdeling van aandachtsvelden, waarbij in elk geval vertegenwoordigers worden gezocht vanuit de financiële hoek, minimaal een terreinbeheerder, iemand vanuit het onderzoek en een persoon die meer vanuit een communicatieachtergrond naar het werk van De Vlinderstichting kijkt. Daarnaast zoeken we afhankelijk van de actualiteit vertegenwoordigers vanuit het openbaar bestuur, het bedrijfsleven of andere sectoren uit de omgeving van De Vlinderstichting. De raad bestaat uit minimaal vijf en maximaal zeven personen. De raad kiest uit zijn midden een voorzitter. De voorzitter van de raad houdt regelmatig contact met de directeur/bestuurder, om vroegtijdig op de hoogte te zijn van eventuele onverwachte ontwikkelingen.

### III. Hoofdpijnen beleid De Vlinderstichting 2018

#### Onze aanpak

**Focus:** De Vlinderstichting heeft een duidelijke focus: het is dé club voor alles rond vlinders en libellen. We zijn op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen, zowel inhoudelijk als beleidsmatig, en lopen daarbij vaak voorop. Daarbij komt dat we een goede naam hebben: we worden gezien als deskundig en betrouwbaar.

**Profiel:** De Vlinderstichting is geen actiegroep; wij willen onze doelen in goed overleg realiseren. Toon en inhoud van adviezen en andere communicatie zijn daarom positief en constructief. We komen wel in actie als we zien dat het fout gaat voor onze soorten of wanneer afspraken niet worden nagekomen.

**Hart, hoofd en handen:** Vlinderbescherming is mensenwerk. Met hart, hoofd en handen. Betrokkenheid van mensen en draagvlak voor natuurbescherming: zonder de vlinders in je hart te sluiten komt bescherming niet tot stand. Daarom begint ons werk met educatie en communicatie. Om te kunnen beschermen moet je weten waar de soorten zitten en wat ze nodig hebben. Wij doen onderzoek en delen de kennis zodat beheerders met hun hoofd kunnen bepalen wat nodig is. Tenslotte moeten maatregelen met vele handen worden uitgevoerd. Wij helpen dit mogelijk te maken.

**Van lokaal tot in Europa, programma's geven extra focus:** Bescherming van vlinders en libellen kan alleen succesvol zijn als er kennis is over hoe het met de soorten gaat en welke maatregelen kunnen worden genomen om ongewenste ontwikkelingen tegen te gaan en om te buigen. Daarom vormt het programma *Met en is weten* (onder andere de Meetnetten Vlinders en Libellen) de basis van ons werk. Hiervoor is nog steeds nieuwe kennis nodig. Daarom is ingezet op een structurele strategische samenwerking met de Wageningen University & Research Centre (WUR) via de oprichting van een Bijzondere Leerstoel 'Ecologie en bescherming van insecten'. Tevens zet De Vlinderstichting in op kennisontwikkeling via deelname aan het kennisnetwerk Ontwikkeling en Beheer Natuurkwaliteit (OBN) en via de vele studenten die stages en onderzoeken bij ons doen.

Onze kennis en expertise zetten we in op verschillende schaalniveaus, telkens waar die het meest kansrijk is:

**Lokaal:** iedereen met een tuin kan direct bijdragen aan vlinderbescherming, door bij de inrichting en het onderhoud rekening te houden met wat vlinders nodig hebben (*o.a. programma Levende tuin*).

**Regionaal:** vlinders en libellen moet je beschermen op de plek waar ze ook daadwerkelijk zitten. Samen met vrijwilligers, werkgroepen, terreinbeheerders en iedereen die mee wil doen, werken we aan het behoud van deze soorten (*o.a. programma Vlinderrijk grasland*).

**Provinciaal:** het natuurbeleid is gedecentraliseerd naar de provincies. Daarmee zijn de provincies veelal ons aanspreekpunt voor de bescherming van de met uitsterven bedreigde soorten vlinders en libellen (*o.a. programma Tienvoor12!*).

**Landelijk:** de rijksoverheid blijft eindverantwoordelijk voor het behalen van internationale doelen en voor wetgeving. In de nieuwe natuurbeschermingswet - die wij mede hebben voorbereid - die per 1 januari 2017 in werking is getreden, is op twee manieren een wettelijke basis gekomen voor vlinders en libellen: via de wettelijke soortenlijst en via de actieve soortenbescherming. Met o.a. ons *programma Met en is weten* houden wij een vinger aan de pols hoe het met de vlinders en libellen op landelijk niveau gaat.

**Internationaal:** via Butterfly Conservation Europe (BCE) en ons lidmaatschap van de IUCN brengen we onze expertise ook internationaal in. Onze kennis delen we met andere onderzoekers via (wetenschappelijke) artikelen en deelname aan congressen en symposia. Elke vier jaar organiseren wij een internationaal vlindercongres, met deelnemers uit meer dan 50 landen. Het volgende congres zal plaatsvinden in 2020.

## IV. Begroting 2018

(afgerond op duizenden Euro's)

|                                                   | in €<br>Begroting<br>2018 | in €<br>Bijgestelde<br>begroting<br>2017 |
|---------------------------------------------------|---------------------------|------------------------------------------|
| <b>BATEN</b>                                      |                           |                                          |
| <b>Baten uit eigen fondsenwerving</b>             |                           |                                          |
| Donaties, giften en schenkingen                   | 170.000                   | 158.000                                  |
| Nalatenschappen                                   | 0                         | 0                                        |
| Opdrachten en bijdragen                           | 1.500.000                 | 1.388.000                                |
| Overige baten                                     | 61.675                    | 53.500                                   |
| <i>Totaal baten uit eigen fondsenwerving</i>      | <u>1.731.675</u>          | <u>1.599.500</u>                         |
| Subsidies van overheden                           | 0                         | 0                                        |
| Rentebaten                                        | 0                         | 4.000                                    |
| <b>Som der baten</b>                              | <u>1.731.675</u>          | <u>1.603.500</u>                         |
| <br><b>LASTEN</b>                                 |                           |                                          |
| <b>Besteed aan doelstellingen</b>                 |                           |                                          |
| Projecten                                         | 1.509.454                 | 1.483.437                                |
| Tijdschrift                                       | 68.511                    | 66.825                                   |
| Afdrachten en bijdragen                           | 29.875                    | 32.100                                   |
| <i>Totaal besteed aan doelstelling</i>            | <u>1.607.840</u>          | <u>1.582.362</u>                         |
| Wervingslasten baten                              |                           |                                          |
| Kosten eigen fondsenwerving                       | 123.835                   | 121.138                                  |
| <b>Som der lasten</b>                             | <u>1.731.675</u>          | <u>1.703.500</u>                         |
| <b>Saldo van baten en lasten</b>                  | <b>0</b>                  | <b>-100.000</b>                          |
| Begroot vanuit eigen bestemmingsfondsen/-reserves |                           | 100.000                                  |

## V. Algemeen

A. De stichting is statutair gevestigd te Wageningen en is ingeschreven in het stichtingenregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Centraal Gelderland onder nummer 41048624.  
De stichting is genaamd: De Vlinderstichting.

B. De akte van oprichting is in 1983 gepasseerd. In november 2001 is een akte houdende statutenwijziging bij de notaris gepasseerd.

C. De stichting heeft ten doel (artikel 3 van de statuten):

Het behoud en herstel van de vlinder- en libellenfauna in Nederland en Europa, door het verwerven en verspreiden van kennis.

De stichting tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door:

- a. het bevorderen van onderzoek;
- b. het uitvoeren van onderzoek;
- c. het geven van voorlichting;
- d. het verstrekken van adviezen.

D. De Raad van Toezicht bestaat op 31 december 2017 uit de volgende personen:

|                   |              |
|-------------------|--------------|
| M. de Wit         | Voorzitter   |
| J. Berendsen      | Algemeen lid |
| F. ten Cate       | Algemeen lid |
| A. Dielissen      | Algemeen lid |
| G. van Grootheest | Algemeen lid |
| R. Leemans        | Algemeen lid |
| R. Metzke         | Algemeen lid |

E. Het bestuur wordt gevoerd door mevrouw T. Wolterbeek.



## VI. Financiële positie

### Richtlijn Fondsenwervende instellingen

Aangezien De Vlinderstichting is aan te merken als een fondsenwervende instelling, wordt sinds het boekjaar 1999 de Richtlijn Fondsenwervende instellingen (uitgegeven onder verantwoordelijkheid van de Raad voor de Jaarverslaggeving) gevolgd. De jaarrekening is ingericht overeenkomstig de in deze richtlijn opgenomen uitgangspunten en voorschriften.

### Baten en lasten

|                                             |             |
|---------------------------------------------|-------------|
| De som der <b>baten</b> was in 2017 totaal  | € 1.868.609 |
| In 2016 bedroeg deze totaal € 1.859.491.    |             |
| De som der <b>lasten</b> was in 2017 totaal | € 1.962.082 |
| In 2016 bedroeg deze totaal € 2.059.907.    |             |

### Vermogen

Het vermogen van een fondsenwervende instelling heeft een bijzonder karakter. De stichting is gehouden dit vermogen slechts aan te wenden in overeenstemming met de doelstelling waartoe ze in het leven is geroepen.

Per 31 december 2017 bedraagt de continuïteitsreserve € 881.877.

De Vlinderstichting heeft in het jaar 2017 - zoals geprognoseerd - vanuit haar reserves ruim € 100.000 besteed aan haar beschermingsdoelstellingen.

Het is het streven van de Raad van Toezicht en het Bestuur de continuïteitsreserve op een zodanig niveau te houden dat een periode van 6 maanden zonder externe inkomsten kan worden overbrugd. Dit is in 2012 reeds bereikt en sindsdien op orde.

### Resultaat boekjaar

|                                                                                 |          |
|---------------------------------------------------------------------------------|----------|
| Van het negatieve resultaat over 2017 ten bedrage van                           | € 93.473 |
| is € 68.971 onttrokken aan de bestemmingsreserve overigen en is                 | € 24.502 |
| aan de overige vrij besteedbare reserves onttrokken.                            |          |
| Hiernaast is uit een bestemmingsfonds Idylle de resterende € 15.000 onttrokken. |          |
| Uit het fonds activa bedrijfsvoering is een bedrag vrijgefallen van             | € 5.169  |

## Jaarrekening 2017

## VII. Balans

### ACTIVA

|                                 |      | in €             | in €             |
|---------------------------------|------|------------------|------------------|
|                                 |      | 31-12-2017       | 31-12-2016       |
| <b>Vaste activa</b>             |      |                  |                  |
| <u>Immateriële vaste activa</u> |      |                  |                  |
| Software en licenties           | XI-1 | 22.872           | 30.249           |
| <u>Materiële vaste activa</u>   |      |                  |                  |
| Huurdersinvestering             | XI-2 | 40.157           | 38.699           |
| Inventaris                      | XI-2 | 12.575           | 11.828           |
|                                 |      | 52.732           | 50.527           |
| <u>Financiële vaste activa</u>  |      |                  |                  |
| Overige vorderingen             | XI-3 | 1.849            | 1.849            |
| <b>Vlottende activa</b>         |      |                  |                  |
| <u>Voorraden</u>                | XI-4 |                  |                  |
| Verkoopartikelen                |      | 9.239            | 7.850            |
| <u>Vorderingen</u>              |      |                  |                  |
| Debiteuren                      | XI-5 | 193.834          | 153.032          |
| Overige vorderingen             | XI-5 | 0                | 0                |
| Overlopende activa              | XI-6 | 504.296          | 255.845          |
|                                 |      | 698.130          | 408.877          |
| <u>Liquide middelen</u>         | XI-7 | 1.437.666        | 1.663.988        |
| <b>Totaal activa</b>            |      | <b>2.222.488</b> | <b>2.163.340</b> |

# Balans

|                                |       |                  | <i>PASSIVA</i>              |                             |
|--------------------------------|-------|------------------|-----------------------------|-----------------------------|
|                                |       |                  | in €                        | in €                        |
|                                |       |                  | <u>31-12-2017</u>           | <u>31-12-2016</u>           |
| <b>Eigen vermogen</b>          |       |                  |                             |                             |
| Reserves:                      |       |                  |                             |                             |
| Continuïteitsreserve           | XI-8  | 881.877          |                             | 881.877                     |
| Bestemmingsfonds Idylle        | XI-9  | 0                |                             | 15.000                      |
| Bestemmingsreserves:           | XI-10 |                  |                             |                             |
| - Reserve financiering activa  |       | 75.604           |                             | 80.777                      |
| - Bestemmingsreserves overigen |       | 192.687          |                             | 241.490                     |
| Vrij besteedbare reserves:     |       |                  |                             |                             |
| - Overige reserve              | XI-11 | <u>11.879</u>    |                             | <u>36.386</u>               |
|                                |       | 1.162.047        |                             | 1.255.529                   |
| <b>Langlopende schulden</b>    |       |                  |                             |                             |
| Overlopende passiva            | XI-12 | 24.975           |                             | 44.943                      |
| <b>Kortlopende schulden</b>    |       |                  |                             |                             |
| Crediteuren                    | XI-13 | 124.488          |                             | 205.591                     |
| Belastingen en sociale lasten  | XI-14 | 51.452           |                             | 85.761                      |
| Onderhanden projecten          | XI-15 | 688.269          |                             | 369.984                     |
| Overige schulden               | XI-16 | 0                |                             | 1.021                       |
| Overlopende passiva            | XI-17 | <u>171.257</u>   |                             | <u>200.511</u>              |
|                                |       | 1.035.466        |                             | 862.868                     |
|                                |       |                  | <u>                    </u> | <u>                    </u> |
| <b>Totaal passiva</b>          |       | <u>2.222.488</u> |                             | <u>2.163.340</u>            |

## VIII. Staat van baten en lasten

|                                       |     | in €              | in €              | in €              |
|---------------------------------------|-----|-------------------|-------------------|-------------------|
|                                       |     | Werkelijk<br>2017 | Begroting<br>2017 | Werkelijk<br>2016 |
| <b>BATEN</b>                          |     |                   |                   |                   |
| Baten uit eigen fondsenwerving        |     |                   |                   |                   |
| Donaties, giften en schenkingen       | XII | 196.236           | 158.000           | 185.297           |
| Nalatenschappen                       | XII | 0                 | 0                 | 1.773             |
| Opdrachten en bijdragen               | XII | 1.618.097         | 1.388.000         | 1.594.168         |
| Overige baten                         | XII | 52.659            | 53.500            | 49.574            |
| Totaal baten uit eigen fondsenwerving |     | 1.866.992         | 1.599.500         | 1.830.812         |
| Subsidies van overheden               | XII | 0                 | 0                 | 23.536            |
| Rentebaten                            |     | 1.617             | 4.000             | 5.143             |
| Som der baten                         |     | 1.868.609         | 1.603.500         | 1.859.491         |

### LASTEN

|                                 |     |           |           |           |
|---------------------------------|-----|-----------|-----------|-----------|
| Besteed aan doelstellingen      |     |           |           |           |
| Projecten                       | XII | 1.755.101 | 1.483.437 | 1.847.663 |
| Tijdschrift                     | XII | 65.242    | 66.825    | 65.712    |
| Afdrachten en bijdragen         | XII | 27.125    | 32.100    | 28.500    |
| Totaal besteed aan doelstelling |     | 1.847.468 | 1.582.362 | 1.941.875 |
| Wervingslasten baten            |     |           |           |           |
| Kosten eigen fondsenwerving     | XII | 114.614   | 121.138   | 118.032   |
| Som der lasten                  |     | 1.962.082 | 1.703.500 | 2.059.907 |
| Saldo van baten en lasten       |     | -93.473   | -100.000  | -200.416  |

### BESTEMMING SALDO VAN BATEN EN LASTEN

|                                  |         |          |          |
|----------------------------------|---------|----------|----------|
| Reserves                         |         | -100.000 |          |
| Continuïteitsreserve             | 0       |          | 0        |
| Bestemmingsfonds Idylle          | -15.000 |          | -181.951 |
| Bestemmingsreserve:              |         |          |          |
| - Reserve financiering activa    | -5.169  |          | 45.639   |
| - Bestemmingsreserve overigen    | -48.802 |          | -66.079  |
| Overige vrij besteedbare reserve | -24.502 |          | 1.975    |
| Totaal mutatie reserves          | -93.473 | -100.000 | -200.416 |

## IX. Kasstroomoverzicht

|                                                                       | 2017     |                  | 2016    |                  |
|-----------------------------------------------------------------------|----------|------------------|---------|------------------|
|                                                                       | in €     | in €             | in €    | in €             |
| <b>Kasstroom uit operationele activiteiten</b>                        |          |                  |         |                  |
| Saldo van baten en lasten                                             |          | -93.473          |         | -200.415         |
| Afschrijvingen                                                        |          | 24.493           |         | 18.447           |
| Mutatie:                                                              |          |                  |         |                  |
| Voorraad verkoopartikelen                                             | -1.389   |                  | 4.007   |                  |
| Onderhanden projecten                                                 | 318.285  |                  | 0       |                  |
| Debiteuren                                                            | -40.802  |                  | 70.467  |                  |
| Overlopende activa                                                    | -248.451 |                  | -62.645 |                  |
| Voorziening op onderhanden projecten en projecten voor eigen rekening | 0        |                  | 0       |                  |
| Crediteuren                                                           | -81.103  |                  | -22.897 |                  |
| Belastingen en sociale lasten                                         | -34.309  |                  | 23.781  |                  |
| Overige schulden                                                      | -1.021   |                  | -13.784 |                  |
| Overlopende passiva                                                   | -29.255  |                  | 362     |                  |
|                                                                       |          | <u>-118.045</u>  |         | <u>-708</u>      |
| Kasstroom uit operationele activiteiten                               |          | -187.025         |         | -182.676         |
| <b>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</b>                         |          |                  |         |                  |
| Investerings in materiële vaste activa                                | -19.321  |                  | -64.086 |                  |
| Investerings in financiële vaste activa                               | 0        |                  | 0       |                  |
| Desinvesteringen in financiële vaste activa                           | 0        |                  | 0       |                  |
|                                                                       |          | <u>0</u>         |         | <u>0</u>         |
| Kasstroom uit investeringsactiviteiten                                |          | -19.321          |         | -64.086          |
| <b>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</b>                        |          |                  |         |                  |
| Mutatie langlopende schulden                                          | -19.968  |                  | -19.968 |                  |
|                                                                       |          | <u>-19.968</u>   |         | <u>-19.968</u>   |
| Kasstroom uit financieringsactiviteiten                               |          | -19.968          |         | -19.968          |
| <b>Mutatie liquide middelen</b>                                       |          | <u>-226.314</u>  |         | <u>-266.730</u>  |
| Liquide middelen per begin boekjaar                                   |          | <u>1.663.989</u> |         | <u>1.930.728</u> |
| Liquide middelen per einde boekjaar                                   |          | <u>1.437.666</u> |         | <u>1.663.989</u> |

## X. Algemene toelichting

### **Algemeen**

Alle bedragen zijn in €.

De jaarrekening is opgesteld conform de Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen (herzien in 2017). De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

### **Grondslagen voor waardering van activa en passiva**

#### *(Im)materiële vaste activa*

De (im)materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de verkrijgings- of vervaardigingsprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur.

|                         |              |
|-------------------------|--------------|
| Huurdersinvesteringen   | 10 jaar      |
| Meubilair en inrichting | 5 en 10 jaar |
| Keukeninventaris        | 10 jaar      |
| Hardware en software    | 3 en 4 jaar  |
| Verkoopinventaris       | 3 en 5 jaar  |
| Telefooninstallatie     | 3 en 4 jaar  |

#### *Financiële vaste activa*

De overige vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk is aan de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

#### *Voorraden*

Deze zijn gewaardeerd tegen de historische kostprijzen, waar nodig onder aftrek van een voorziening van incourantheid.

#### *Onderhanden projecten*

De onderhanden projecten worden gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs. De vervaardigingsprijs omvat het directe materiaalverbruik, de directe loonkosten en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend en een opslag voor indirecte kosten (completed contract methode). Hieronder zijn de bestede kosten van de projecten indien en voor zover de bestede kosten de opbrengsten overschrijden - rekening houdend met het stadium van gereedheid - voorzien. De reeds gefactureerde termijnen worden op de onderhanden werken in mindering gebracht. Indien het totaal van de gefactureerde termijnen het totaal van de onderhanden projecten overschrijdt, is het negatieve saldo opgenomen onder de kortlopende schulden.

#### *Vorderingen*

De vorderingen zijn opgenomen tegen nominale waarde; onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling.

#### *Overige activa en passiva*

De overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

### **Grondslagen voor de resultaatbepaling**

#### *Algemeen*

Alle opbrengsten worden voor het bruto bedrag onder de baten opgenomen, tenzij dit hoofdstuk uitdrukkelijk anders vermeldt. Kosten die nodig zijn om bepaalde baten te realiseren, worden in de staat van baten en lasten als last gepresenteerd.

# Algemene toelichting vervolg

## *Donaties*

Donaties worden verantwoord in het jaar waarop zij betrekking hebben.

## *Giften en schenkingen*

Giften en schenkingen worden verantwoord in het jaar waarin zij worden ontvangen.

## *Nalatenschappen*

Nalatenschappen worden opgenomen in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voorlopige uitbetalingen in de vorm van voorschotten worden in het boekjaar waarin zij worden ontvangen verantwoord als baten uit nalatenschappen, voor zover deze niet al in een voorgaand boekjaar zijn verantwoord.

## *Opdrachten en bijdragen en subsidies van overheden*

Opdrachten en bijdragen en subsidies van overheden worden verantwoord in het jaar waarin de met het project samenhangende werkzaamheden zijn afgerond (completed contract methode).

## *Overige baten*

Onder de overige baten worden de opbrengsten van de in het verslagjaar geleverde goederen verantwoord. De opbrengsten voortvloeiende uit de verkoop van goederen worden verantwoord op het moment dat alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's zijn overgegaan op de koper. De kostprijs van deze goederen wordt aan dezelfde periode toegerekend.

## *Rentebaten*

De rentebaten betreffen de van derden ontvangen, respectievelijk aan derden betaalde interest.

## *Besteed aan doelstellingen*

Onder bestedingen aan de doelstellingen wordt verstaan de in het verslagjaar betaalbaar gestelde bedragen in samenhang met de doelstellingen en de aan het boekjaar toe te rekenen uitvoeringskosten.

De directe kosten projecten, niet zijnde uitvoeringskosten projecten, worden verantwoord in het jaar waarin de met het project samenhangende werkzaamheden zijn afgerond (completed contract methode).

## *Overige lasten*

De lasten worden bepaald op historische basis en worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

## **Grondslagen voor het overzicht van kasstromen**

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen.



## XI. Toelichting op de balans

### Vaste activa

in €

#### 1 Immateriële vaste activa

|                                 | Totaal |
|---------------------------------|--------|
| Balans per 1 januari 2017       | 30.249 |
| Investerings                    | 1.600  |
| Desinvesteringen aanschafwaarde | 0      |
|                                 | 31.849 |
| Afschrijvingen                  | -8.977 |
| Desinvesteringen afschrijvingen | 0      |
|                                 | 0      |
| Balans per 31 december 2017     | 22.872 |

Voor toelichting zie activelijst onder punt XIV.

#### 2 Materiële vaste activa

|                                 | Huurdersinvestering | Inventaris | Totaal  |
|---------------------------------|---------------------|------------|---------|
| Balans per 1 januari            | 38.699              | 11.828     | 50.526  |
| Aanschaffingen                  | 6.943               | 10.778     | 17.721  |
| Desinvesteringen aanschafwaarde | 0                   | 0          | 0       |
|                                 | 45.642              | 22.606     | 68.247  |
| Afschrijvingen                  | -5.485              | -10.031    | -15.516 |
| Desinvesteringen afschrijvingen | 0                   | 0          | 0       |
|                                 | 0                   | 0          | 0       |
| Balans per 31 december          | 40.157              | 12.575     | 52.731  |

Voor toelichting zie activelijst onder punt XIV.

#### 3 Financiële vaste activa

##### Overige vorderingen

|                   | 31-12-2017 | 31-12-2016 |
|-------------------|------------|------------|
| Lening aan derden | 0          | 0          |
| Waarborgsom       | 1.849      | 1.849      |
|                   | 1.849      | 1.849      |

#### Vlottende activa

##### 4 Voorraden

##### Verkoopartikelen

|                  | 31-12-2017 | 31-12-2016 |
|------------------|------------|------------|
| Verkoopartikelen | 9.239      | 7.850      |

# Toelichting op de balans vervolg

| Kortlopende vorderingen                       | in €              | in €              |
|-----------------------------------------------|-------------------|-------------------|
| <b>5 Debiteuren</b>                           | <u>31-12-2017</u> | <u>31-12-2016</u> |
| Debiteuren                                    | 196.834           | 156.032           |
| Voorziening dubieuze debiteuren               | <u>-3.000</u>     | <u>-3.000</u>     |
| Debiteuren                                    | <u>193.834</u>    | <u>153.032</u>    |
| <b>6 Overlopende activa</b>                   | <u>31-12-2017</u> | <u>31-12-2016</u> |
| Nog te factureren projecten                   | 467.756           | 219.439           |
| Rente opbrengsten                             | 1.511             | 5.143             |
| Overig                                        | <u>35.028</u>     | <u>31.263</u>     |
|                                               | <u>504.295</u>    | <u>255.845</u>    |
| <b>7 Liquide middelen</b>                     | <u>31-12-2017</u> | <u>31-12-2016</u> |
| Kasgeld                                       | 395               | 1.434             |
| ING bank 5134425                              | 54.240            | 226.296           |
| ING bank 5821989 Vlinderherstelfonds          | 0                 | 0                 |
| Rabobank 39.70.44.089                         | 155.397           | 23.910            |
| MoneYou 55.79.96.309                          | 52.437            | 52.332            |
| Rabobank 1260.706.001                         | 44.027            | 43.949            |
| Triodosbank 21.24.88.074                      | 128.081           | 117.844           |
| Triodosbank 21.23.40.956                      | 562.238           | 561.747           |
| Triodosbank 78.67.72.948                      | 0                 | 0                 |
| KBC Bank België                               | 36.691            | 36.733            |
| Rentemeerrekening                             | 825               | 825               |
| SNS 94.42.29.921                              | 7.936             | 7.886             |
| ABN-Amro 47.00.53.941                         | 3.268             | 2.426             |
| ABN-Amro 47.01.05.135                         | 339.363           | 337.610           |
| ASN Bank 87.24.54.525 (internetspaarrekening) | 52.766            | 250.996           |
| ASN Bank 96.05.98.294 (ideaalsparenrekening)  | 0                 | 0                 |
| ASN Bank 96.06.34.010 (optimaalspaarrekening) | <u>0</u>          | <u>0</u>          |
| Totaal                                        | <u>1.437.664</u>  | <u>1.663.988</u>  |

# Toelichting op de balans vervolg

| Eigen vermogen                | in €<br>2017 | in €<br>2016 |
|-------------------------------|--------------|--------------|
| <b>8 Continuïteitsreserve</b> |              |              |
| Saldo per 1 januari           | 881.877      | 881.877      |
| Toevoeging                    | 0            | 0            |
|                               | 881.877      | 881.877      |
| Onttrekking                   | 0            | 0            |
| Saldo per 31 december         | 881.877      | 881.877      |

Het is het streven van de Raad van Toezicht en het Bestuur de continuïteitsreserve op een niveau te houden zodat een periode van minimaal 6 maanden (tot maximaal 1 jaar) zonder externe inkomsten kan worden overbrugd.

|                                  |        |         |
|----------------------------------|--------|---------|
| <b>9 Bestemmingsfonds Idylle</b> |        |         |
| Saldo per 1 januari              | 15.000 | 196.951 |
| Toevoeging                       | 0      | 0       |
|                                  | 15.000 | 196.951 |
| Onttrekking                      | 15.000 | 181.951 |
| Saldo per 31 december            | 0      | 15.000  |

De Nationale Postcodeloterij heeft een bedrag van € 800.000 uitgekeerd ten behoeve van het project 'Idylle, bloemen voor vlinders, bijen en mensen', met een looptijd van vier jaar. Van dit bedrag is € 205.259 besteed in 2015, € 181.951 in 2016 en € 15.000 in 2017.

## 10 Bestemmingsreserves

### Reserve financiering activa

|                       |        |        |
|-----------------------|--------|--------|
| Saldo per 1 januari   | 80.773 | 35.134 |
| Toevoeging            |        | 45.639 |
|                       | 80.773 | 80.773 |
| Onttrekking           | 5.169  |        |
| Saldo per 31 december | 75.604 | 80.773 |

De reserve financiering activa laat het vermogensbeslag zien voor de investeringen in (im)materiële vaste activa ten behoeve van de bedrijfsvoering.

### Bestemmingsreserves overigen

|                                    |         |         |
|------------------------------------|---------|---------|
| Saldo per 1 januari                | 241.490 | 307.568 |
| Toevoeging vanuit nalatenschappen  | 0       |         |
| Toevoeging vanuit overig resultaat | 38.814  |         |
|                                    | 280.304 | 307.568 |
| Onttrekking                        | 87.616  | 66.079  |
| Saldo per 31 december              | 192.688 | 241.490 |

# Toelichting op de balans vervolg

De bestemmingsreserves is gevormd ten behoeve van de volgende projecten:

|                                         |                |                |
|-----------------------------------------|----------------|----------------|
| Vlinder- en libellen reservaten         | 9.984          | 23.072         |
| Aanschaf camera en computer filmbeelden | 4.609          | 4.839          |
| Libellenvlonder                         | 0              | 0              |
| Beschermingsstrategie                   | 153.843        | 191.139        |
| Idylle (bijdrage donateurs)             | 0              | 16.213         |
| Geocaching voor vlinders                | 0              | 0              |
| Argusvlinder                            | 1.100          | 6.226          |
| Levende tuin                            | 6.148          | 0              |
| Gentiaanblauwtje (2017)                 | 7.504          | 0              |
| Iepenpage (2017)                        | 9.500          | 0              |
| Saldo per 31 december                   | <u>192.688</u> | <u>241.489</u> |

## 11 Vrij besteedbare reserves

### Overige reserve

|                                    |               |               |
|------------------------------------|---------------|---------------|
| Saldo per 1 januari                | 36.386        | 34.413        |
| Toevoeging vanuit nalatenschap     |               |               |
| Toevoeging vanuit overig resultaat |               | <u>1.975</u>  |
|                                    | 36.386        | 36.390        |
| Onttrekking                        | <u>24.502</u> | <u>0</u>      |
| Saldo per 31 december              | <u>11.884</u> | <u>36.386</u> |

## Langlopende schulden

### 12 Overlopende passiva

|                           |                   |                   |
|---------------------------|-------------------|-------------------|
|                           | <u>31-12-2016</u> | <u>31-12-2016</u> |
| Vooruitontvangen subsidie | <u>24.975</u>     | <u>44.943</u>     |

Dit betreft een vooruitontvangen subsidie van de Gemeente Ede inzake afkoop ID-regeling. Tot 1 april 2019 valt maandelijks een bedrag van € 1.664 vrij ten gunste van het resultaat. Hieraan zijn de volgende voorwaarden verbonden:

- de subsidie is bedoeld voor het dienstverband van een medewerker;
- de werkgever wendt het subsidiebedrag aan om de werknemer ten minste tot aan zijn 66e in dienst te houden (tot 1 april 2019).

# Toelichting op de balans vervolg

## Kortlopende schulden

|                                         | in €              | in €              |
|-----------------------------------------|-------------------|-------------------|
| <b>13 Crediteuren</b>                   | <b>31-12-2017</b> | <b>31-12-2016</b> |
| Crediteuren                             | 124.488           | 205.591           |
| <b>14 Belastingen en sociale lasten</b> | <b>31-12-2017</b> | <b>31-12-2016</b> |
| Omzetbelasting, te betalen              | 15.533            | 46.997            |
| Loonheffing, te betalen                 | 32.257            | 36.165            |
| Pensioenkosten en overige, te betalen   | 3.662             | 2.599             |
|                                         | 51.452            | 85.761            |
| <b>15 Onderhanden projecten</b>         | <b>2017</b>       | <b>2016</b>       |
| Onderhanden werk                        | 1.134.691         | 1.007.603         |
| Voorziening potentieel verlies          | -77.105           | -155.156          |
|                                         | 1.057.586         | 852.447           |
| Gefactureerde termijnen                 | -1.745.855        | -1.222.431        |
|                                         | -688.269          | -369.984          |
| Opgenomen onder de kortlopende schulden | 688.269           | 369.984           |
| <b>16 Overige schulden</b>              | <b>31-12-2017</b> | <b>31-12-2016</b> |
| Netto salarissen                        | 0                 | 1.021             |
| <b>17 Overlopende passiva</b>           | <b>31-12-2017</b> | <b>31-12-2016</b> |
| Reservering vakantiegeld                | 51.430            | 53.123            |
| Reservering vakantiedagen               | 72.126            | 57.113            |
| Vooruitgefactureerde donaties           | 100               | 59.998            |
| Accountantskosten                       | 12.500            | 10.000            |
| Nog te betalen bedragen projecten       | 5.785             | 11.614            |
| Overig                                  | 29.315            | 8.663             |
|                                         | 171.256           | 200.511           |

## Niet uit de balans blijvende verplichtingen

### Huren

Per 1 april 2003 is een nieuwe huurovereenkomst aangegaan inzake het pand aan de Mennonietenweg 10 te Wageningen voor de duur van telkens vijf jaar. Deze overeenkomst is voortgezet voor een aansluitende periode van vijf jaar, momenteel tot en met 31 mei 2023. Het jaarlijkse huurbedrag in 2017 bedroeg € 64.516. Jaarlijks wordt de huurprijs geïndexeerd, op basis van het maandprijsindexcijfer volgens de consumentenprijsindex (CPI), gepubliceerd door het CBS.

## XII. Toelichting op de staat van baten en lasten

|                                                | in €<br>Werkelijk<br>2017 | in €<br>Begroting<br>2017 | in €<br>Werkelijk<br>2016 |
|------------------------------------------------|---------------------------|---------------------------|---------------------------|
| <b>BATEN</b>                                   |                           |                           |                           |
| <b>Baten uit eigen fondsenwerving</b>          |                           |                           |                           |
| <b><u>Donaties, giften en schenkingen</u></b>  |                           |                           |                           |
| Donaties                                       | 143.044                   | 143.000                   | 148.480                   |
| Giften en schenkingen                          | 53.192                    | 15.000                    | 36.817                    |
|                                                | <u>196.236</u>            | <u>158.000</u>            | <u>185.297</u>            |
| <b><u>Nalatenschappen</u></b>                  |                           |                           |                           |
| Nalatenschappen                                | 0                         | 0                         | 1.773                     |
| <b><u>Opdrachten en bijdragen</u></b>          |                           |                           |                           |
| Projecten                                      | 1.618.097                 | 1.388.000                 | 1.594.168                 |
| <b><u>Subsidies van overheden</u></b>          |                           |                           |                           |
| Projecten                                      | 0                         |                           | 23.536                    |
| <b><u>Overige baten</u></b>                    |                           |                           |                           |
| Verkopen kweek                                 | 53.096                    | 50.000                    | 52.914                    |
| Directe kosten kweek                           | -8.470                    | -3.500                    | -8.928                    |
| Verkopen artikelen                             | 10.622                    | 20.000                    | 18.015                    |
| Directe kosten artikelen                       | -2.589                    | -13.000                   | -12.419                   |
|                                                | <u>52.659</u>             | <u>53.500</u>             | <u>49.574</u>             |
| <b>LASTEN</b>                                  |                           |                           |                           |
| <b>Besteed aan doelstelling</b>                |                           |                           |                           |
| <b><u>Projecten</u></b>                        |                           |                           |                           |
| Directe kosten                                 | 343.168                   | 12.625                    | 329.717                   |
| Uitvoeringskosten eigen organisatie            | 1.489.984                 | 1.470.812                 | 1.534.414                 |
| Mutatie onderhanden werk deel personeelskosten | -78.051                   |                           | -12.345                   |
| Mutatie voorziening onderhanden werk           |                           |                           | -4.124                    |
|                                                | <u>1.755.101</u>          | <u>1.483.437</u>          | <u>1.847.662</u>          |

# Vervolg toelichting op staat van baten en lasten

|                                           | in €<br>Werkelijk<br>2017 | in €<br>Begroting<br>2017 | in €<br>Werkelijk<br>2016 |
|-------------------------------------------|---------------------------|---------------------------|---------------------------|
| <b><u>Tijdschrift</u></b>                 |                           |                           |                           |
| Directe kosten                            | 32.495                    | 34.500                    | 31.989                    |
| Uitvoeringskosten eigen organisatie       | 32.747                    | 32.325                    | 33.723                    |
|                                           | <b>65.242</b>             | <b>66.825</b>             | <b>65.712</b>             |
| <b><u>Afdrachten en bijdragen</u></b>     |                           |                           |                           |
| Soorten NL en contributies                | 13.375                    | 18.500                    | 15.500                    |
| Kosten bijzonder hoogleraar               | 8.500                     | 8.500                     | 8.000                     |
| Ondersteuning externe initiatieven        | 250                       | 0                         | 0                         |
| Stichting Butterfly Conservation Europe   | 5.000                     | 5.100                     | 5.000                     |
|                                           | <b>27.125</b>             | <b>32.100</b>             | <b>28.500</b>             |
| <b>Wervingskosten baten</b>               |                           |                           |                           |
| <b><u>Kosten eigen fondsenwerving</u></b> |                           |                           |                           |
| Directe kosten                            | 0                         | 8.000                     | 0                         |
| Uitvoeringskosten eigen organisatie       | 114.614                   | 113.138                   | 118.032                   |
|                                           | <b>114.614</b>            | <b>121.138</b>            | <b>118.032</b>            |

# Vervolg toelichting op staat van baten en lasten

## Werknemers

Het gemiddeld aantal werknemers in jaar 2017 bedroeg 21,0 (en voor jaar 2016: 23,7) omgerekend naar fulltime-eenheden.

## Uitvoeringskosten eigen organisatie

|                                | in €<br>Werkelijk<br>2017 |        | in €<br>Begroting<br>2017 |        | in €<br>Werkelijk<br>2016 |
|--------------------------------|---------------------------|--------|---------------------------|--------|---------------------------|
| Salariskosten                  | 1.044.044                 |        | 1.045.000                 |        | 1.124.310                 |
| Sociale lasten                 | 184.870                   |        | 193.000                   |        | 206.044                   |
| Pensioenlasten                 | 103.025                   |        | 80.000                    |        | 104.603                   |
| Uitzend-/externe krachten      | 35.825                    |        | 22.500                    |        | 21.484                    |
| Ontvangen ziekengeld           | -37.707                   |        | 0                         |        | -15.812                   |
| Ontvangen subsidie ID-regeling | -19.968                   |        | -20.000                   |        | -19.968                   |
|                                | 1.310.089                 |        | 1.320.500                 |        | 1.420.661                 |
| Overige personeelskosten       | 32.366                    |        | 26.750                    |        | 25.685                    |
| Administratiekosten            | 31.250                    |        | 18.500                    |        | 24.549                    |
| Advieskosten                   | 6.966                     |        | 0                         |        | 0                         |
| Huisvestingskosten             | 87.887                    |        | 92.625                    |        | 87.173                    |
| Reis- en verblijfskosten       | 16.916                    |        | 15.000                    |        | 12.552                    |
| Porti en vracht                | 5.526                     |        | 9.550                     |        | 4.743                     |
| Telefoonkosten                 | 1.836                     |        | 2.500                     |        | 1.563                     |
| Kantoorbenodigdheden           | 2.183                     |        | 4.000                     |        | 2.556                     |
| Drukwerk                       | 21.840                    |        | 17.550                    |        | 18.481                    |
| Computerkosten                 | 40.804                    |        | 35.150                    |        | 25.804                    |
| Verzekeringen                  | 6.157                     |        | 10.000                    |        | 9.066                     |
| Algemene kosten                | 38.474                    |        | 30.100                    |        | 25.269                    |
| Bestuurskosten                 | 802                       |        | 800                       |        | 706                       |
| Afschrijvingen                 | 24.493                    |        | 26.000                    |        | 18.447                    |
| Documentatie/abonnementen      | 9.756                     |        | 7.250                     |        | 8.915                     |
|                                | 1.637.345                 | 0      | 1.616.275                 | 0      | 1.686.170                 |
| Verdeeld als volgt:            |                           |        |                           |        |                           |
| Kosten eigen fondswerving      | 114.614                   | 7,0%   | 113.138                   | 7,0%   | 118.032                   |
| Tijdschrift                    | 32.747                    | 2,0%   | 32.325                    | 2,0%   | 33.723                    |
| Afdeling projecten             | 1.489.984                 | 91,0%  | 1.470.812                 | 91,0%  | 1.534.415                 |
| Totaal                         | 1.637.345                 | 100,0% | 1.616.275                 | 100,0% | 1.686.170                 |

De verdeling van de uitvoeringskosten van de eigen organisatie is gebaseerd op het tijdsbeslag van de diverse medewerkers over zowel de fondsen wervende activiteiten als de bestedingsdoelen van de organisatie. Hierbij is het tijdsbeslag gewogen gemeten, dat wil zeggen dat het tijdsbeslag is omgerekend naar de daarmee samenhangende salarislasten.